

Handläggare: Gunilla Schedin
Telefon: 508 09 015

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning, ändring av mätinstrument för nivåbedömning - remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Siw Lideståhl
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. stadsdelsnämnden med anledning av ett förslag till vissa ändringar när det gäller det resursfördelningssystem som tillämpas för omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Bakgrunden till detta är att det visat sig att de instrument som nu används för bedömning av den enskildes behov inte fullt ut speglar behovet av insatser för personer med t.ex. neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller utåtagerande beteende.

Förvaltningen är positiv till de föreslagna ändringarna som på ett annat sätt än för närvarande tar hänsyn till att behovet av insatser kan vara väl så omfattande även för personer som inte har rent fysiska funktionsnedsättningar. Det är i dagsläget inte möjligt att bedöma vilken effekt de föreslagna ändringarna i mätinstrumenten kommer att få för enskilda stadsdelsnämnder.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden samt vissa handikapporganisationer med anledning av ett förslag till ändring av mätinstrument för nivåbedömning inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Förslaget har utarbetats av stadsledningskontorets förnyelseavdelning i samråd med representanter för socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen och tre stadsdelsförvaltningar. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 30 augusti 2010. Remissen bifogas.

Ärendet

I budget 2008 fattades beslut om ett nytt resursfördelningssystem för de prestationsrelaterade verksamheterna inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Det nya systemet trädde i kraft den 1 januari 2008.

Det fanns dock en rad kvarstående utredningsuppdrag, bl.a. vad gällde boendealternativ, sysselsättning/arbete och övriga stödformer för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Under 2009 genomförde Institutet för kommunal ekonomi (IKE) en utvärdering av resursfördelningssystemet, vilket pekade på att systemet inte till fullo tar hänsyn till de insatser som åtgår till personer med den typen av funktionsnedsättningar.

Nuvarande resursfördelningssystem

Medel för omsorgen om personer med funktionsnedsättning fördelas i budget 2010 på följande fyra sätt:

1. Fast anslag	586 mnkr
2. Särskilt riktade anslag	15 mnkr
3. Nivåbaserade prestationer	1 569 mnkr
4. Personlig assistans enligt LASS	317 mnkr

1. Det *fasta anslaget* fördelas enligt följande variabler:
 - Andel med vårdbidrag, viktat till 10 % av anslaget.
 - Andel med handikappersättning, viktat till 50 % av anslaget.
 - Andel personer under 65 år med färdtjänst, viktat till 20 % av anslaget.
 - Andel personer med LASS-ersättning över 20 timmar i veckan, viktat till 20 % av anslaget.
2. De *särskilt riktade anslagen* utgår till de stadsdelsnämnder som har boende-serviceenheter eller kommunövergripande verksamheter.

3. *Nivåbaserade prestationer*: Fördelning efter prestationer används när det gäller följande insatser:

- Gruppboende (inkl. ålderspensionärer)
- Daglig verksamhet (inkl. ålderspensionärer)
- Barnboende
- Korttidshem

Inom var och en ovanstående prestationer finns ett antal nivåer graderade utifrån vårdbehov. Beslut om placering i en viss nivå fattas av bedömningskansliet som är organiserat under socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Nivån bestäms av hur många poäng som brukaren får i de bedömningsinstrument bedömningskansliet använder.

4. *Personlig assistans enligt LASS*

Försäkringskassan ersätter staden för de timmar som överskrider 20 timmar per vecka. Stadsdelsnämnderna får ersättning enligt följande: antal personer med LASS-ersättning multiplicerat med det belopp som staten årligen fastställer multiplicerat med 20 timmar.

Bedömningsinstrument

Bedömningsinstrumenten baseras på den enskildes behov och finns för insatserna permanent LSS-boende, daglig verksamhet och för korttidsboende.

Bedömningsinstrumenten omfattar sju parametrar och inom var och en av dessa finns ett poängintervall, vilket i sin tur ska spegla den enskildes behov av insatser. Poängen avgör vilken ersättning som ska utgå för att tillgodose den enskildes behov.

Bedömningsinstrumentet för *permanent LSS-boende* omfattar följande parametrar:

- Hemliv - handla, laga mat, städ, tvätt och vardagsekonomi. Maxpoäng 15.
- Fritid - samhällsgemenskap och fritidsaktiviteter. Maxpoäng 10.
- Psykomotorisk oro/medicinsk omvårdnad. Maxpoäng 30.
- Förflyttning - inomhus/utomhus samt orientering. Maxpoäng 10.
- Kommunikation - tal, skrift och teckenkommunikation. Maxpoäng 10.
- Social interaktion - kontakt med kända och okända personer. Maxpoäng 10.
- Personlig vård - hygien, toalett, av- och påklädning, äta och dricka. Maxpoäng 15.

Bedömningsinstrumentet för *daglig verksamhet* omfattar följande parametrar:

- Arbete/sysselsättning. Maxpoäng 20.
- Pedagogisk arbetsmetod i arbete/aktivitet. Maxpoäng 10.
- Psykomotorisk oro/medicinsk omvårdnad. Maxpoäng 25.
- Förflyttning - inomhus/utomhus samt orientering. Maxpoäng 10.
- Kommunikation - tal, skrift och teckenkommunikation. Maxpoäng 10.
- Social interaktion - kontakt med kända och okända personer. Maxpoäng 10.
- Personlig vård - hygien, toalett, av- och påklädning, äta och dricka. Maxpoäng 15.

Bedömningsinstrumentet för korttidsboende redovisas inte i ärendet eftersom den typen av insatser inte omfattas av förslaget.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Vid en närmare granskning av nivåbedömningen har det visat sig att de fall där bedömningsinstrumentet inte tar full hänsyn till behovet av insatser inte enbart är kopplat till personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller utåtagerande beteende. En förändring av resursfördelningssystemet bör därför göras för att bättre tillgodose behovet för personer som inte har stora fysiska funktionsnedsättningar men som har behov av andra typer av insatser.

Efter att ha provat olika varianter föreslås att poängsättningen i det nuvarande bedömningsinstrumentet ändras.

- Följande förändringar i bedömningsinstrumentet för *LSS-boende* föreslås:
- Social interaktion höjs från 10 till 15 poäng.
- Fritid höjs från 10 till 13 poäng.
- Psykomotorisk oro/medicinsk omvårdnad höjs från 30 till 32 poäng.

Följande förändringar i instrumentet för *daglig verksamhet* föreslås:

- Social interaktion höjs från 10 till 15 poäng.
- Pedagogisk arbetsmetod höjs från 10 till 13 poäng.
- Psykomotorisk oro/medicinsk omvårdnad höjs från 25 till 27 poäng.

Effekter på verksamheten

Eftersom förändringen endast innebär att ett antal personer hamnar i högre nivåer och inga motsvarande sänkningar görs är det svårt att se några negativa effekter för verksamheten. Förslaget innebär att bättre förutsättningar skapas för att driva verksamhet för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar eller

utåtagerande beteende. Det finns idag en brist på gruppboende för personer med Aspergers syndrom och även för personer med utåtagerande beteenden inom LSS personkrets.

Ekonomiska effekter av förslaget

Förändringen av resursfördelningssystemet innebär att ett antal personer flyttas upp i högre nivåer för vilket 20 mnkr tillskjutits verksamheten per år. Dessa medel finns i den centrala medelsreserven och kommer att fördelas i samband med tertialrapport två.

För att förändringen ska ge en så rättvis effekt som möjligt föreslås att en "ombedömning" görs av samtliga personer i permanent vuxen- och barnboende samt i daglig verksamhet. Engångskostnaden för detta uppskattas till totalt 0,9 mnkr. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslås få en budgetjustering om 0,3 mnkr för år 2010. Behov av medel om 0,6 mnkr för 2011 får beaktas i samband med upprättande av budget för år 2011.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av personal- och kansliavdelningen i samarbete med socialtjänst-avdelningen.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar stadsledningskontorets uppfattning att nuvarande mätinstrument på ett tillfredställande sätt fångar upp behovet av insatser när det gäller personer med fysiska funktionsnedsättningar. Mätinstrumenten ger dock inte en rättvisande bild av behovet av insatser för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, förvärvad hjärnskada, psykiatrisk tilläggsproblematik eller för personer med utåtagerande beteende. Behovet av insatser kan i dessa fall vara minst lika stort som för personer med omfattande fysiska funktionsnedsättningar. Förvaltningen är därför positiv till de föreslagna ändringarna.

Som framgår av ärendet är det i dagsläget inte möjligt att bedöma vilken effekt de föreslagna ändringarna i mätinstrumenten kommer att få för enskilda stadsdelsnämnder. De faktiska kostnader för de grupper som berörs av förslaget täcks idag inte av de medel nämnden tillförs utifrån nuvarande resursfördelningssystem.

Det finns idag brist på bostäder med särskild service för personer med den typ av funktionsnedsättningar som omfattas av förslaget. De föreslagna ändringarna i mätinstrumenten kommer att leda till en höjning av den ersättning som utgår till

utförarna, vilket i sin tur förhoppningsvis kan bli ett incitament för utbyggnad av bostäder med särskild service. Ingen av de vårdgivare, som nu bedriver verksamhet i form bostäder för dessa målgrupper, har ännu inte ingått s.k. LOV-avtal med staden. Om ersättningen kommer att höjas till en för utföraren godtagbar nivå finns förutsättningar för att flera utförare kommer att vilja teckna avtal.

Förvaltningen anser att det är angeläget att även se över bedömningsinstrumentet för korttidsvistelse. Det är stor skillnad mellan den ersättning som utgår till utföraren för insatser riktade till personer i nivå 2 respektive i nivå 3. Behovet av insatser för personer i nivå 2 kan idag skilja sig väsentligt och det är inte rimligt att ersättningen i dessa fall ska vara densamma. Det finns utförare som inte vill åta sig uppdrag på grund av att de anser att ersättningen i nivå 2 är för låg i förhållande till behovet av insatser.

Bilaga

Remiss angående ändring av mätinstrument för nivåbedömning inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning.